



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA.410.18.2.2024

Nadkomisarz
Zbigniew Pucelak
Komendant Powiatowy Policji
w Legionowie
ul. Jagiellońska 26B
05-120 Legionowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/033 Funkcjonowanie systemu łączności w służbach podległych MSWiA

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Legionowie, ul. Jagiellońska 26B; 05 - 120 Legionowo ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Nadkomisarz Zbigniew Pucelak, od 28 października 2024 r. Komendant Powiatowy Policji w Legionowie². W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Mirona Jędrzejewska-Szpak, Komendant Powiatowy Policji w Legionowie, od 27 lipca 2018 r. do 4 lutego 2022 r. Krzysztof Pijanowski, od 5 lutego 2022 r. do 19 kwietnia 2022 r. p.o. Komendanta Powiatowego Policji w Legionowie, a od 20 kwietnia 2022 r. do 28 lutego 2024 r. Komendant Powiatowy Policji w Legionowie. Mariusz Pawlak, p.o. Komendanta Powiatowego Policji w Legionowie od 29 lutego 2024 r. do 28 sierpnia 2024 r. Janusz Sochocki, od 29 sierpnia do 27 października 2024 r. p.o. Komendanta Powiatowego Policji w Legionowie. (akta kontroli str. 2-11 i 310-311)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Funkcjonowanie systemu łączności radiowej w odniesieniu do wyzwań i zagrożeń współczesnego świata. 2. Komunikacja z innymi służbami – interoperacyjność systemu łączności radiowej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 31 października 2024 r. z wykorzystaniem dowodów wytworzonych przed i po okresie, związanych z przedmiotem tej kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Wanda Dąbrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/124/2024 z 17 września 2024 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Komenda, KPP lub KPP w Legionowie.

² Dalej: Komendant.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności.

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Komenda Powiatowa Policji w Legionowie dysponowała dwoma systemami łączności cyfrowej do komunikacji pomiędzy jednostkami Policji, tj. systemami DMR⁵ i TETRA⁶. Ponadto możliwość kontaktu pomiędzy jednostkami Policji była zapewniona za pośrednictwem łączności analogowej, tj. Krajowej Sieci Współdziałania i Alarmowania (KSWA). Systemy łączności zostały wdrożone przez jednostki nadrzędne (tj. Komendę Główną Policji⁷ i Komendę Stołeczną Policji⁸) i były obsługiwane w pełnym zakresie przez KSP. Komendant Stołeczny Policji przekazał KPP w Legionowie regulacje wewnętrzne określające zasady użytkowania tych systemów. System DMR był w Komendzie wykorzystywany jako system podstawowy i zapewniał sprawną oraz skuteczną komunikację pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Komendy i policjantami z terenu działania KPP. Łączność poprzez system TETRA, ze względu na brak pełnego pokrycia zasięgiem powiatu legionowskiego, była możliwa poprzez radiostacje nabiurkowe znajdujące w pomieszczeniach KPP i w podległych komisariatach oraz w jednostkach Policji działających na terenie m.st. Warszawy. Wyposażenie Komendy w środki łączności było wystarczające dla zapewnienia bieżącej i sprawnej komunikacji, również podczas kilkugodzinnego braku zasilania głównego. Użytkownicy sprzętu łączności ukończyli kurs podstawowy obejmujący ich obsługę, a wyznaczony administrator lokalny ukończył kurs z cyberbezpieczeństwa.

W badanym okresie KPP w Legionowie miała możliwość komunikacji z innymi służbami MSWiA⁹ poprzez współdzielony analogowy kanał B112, jednak Komenda w codziennej pracy nie korzystała z tej formy komunikacji z uwagi na brak wymogu ciągłego nasłuchu na tym kanale przez formacje podległe MSWiA. Do komunikacji ze służbami, obejmującymi swym działaniem teren powiatu legionowskiego, wykorzystywany był kanał MAZ112 Kawęczyn, którego administratorem jest Wojewoda Mazowiecki¹⁰.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹¹ kontrolowanej działalności.

OBSZAR

1. Funkcjonowanie systemu łączności radiowej w odniesieniu do wymagań i zagrożeń współczesnego świata.

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą, Komendant Stołeczny Policji był odpowiedzialny za zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania łączności radiowej na potrzeby podległych sobie jednostek Policji (w tym KPP w Legionowie) i komórek

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ System wdrożony Decyzją Nr 300/2019 Komendanta Stołecznego Policji z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie wdrożenia do eksploatacji w Komendzie Stołecznej Policji Powiatowych systemów łączności radiowej DMR.

⁶ TETRANode wdrożony do eksploatacji 11 sierpnia 2017 r. Decyzją Nr 164 Dyrektora Biura Łączności i Informatyki KGP z dnia 11 sierpnia 2017 r., a 8 lipca 2024 r., Decyzją Nr 296/2024 Komendanta Stołecznego Policji wdrożono do eksploatacji w KSP system łączności radiowej SRP-T (System Radiowy Policji – TETRA).

⁷ Dalej: KGP.

⁸ Dalej: KSP.

⁹ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

¹⁰ KPP w Legionowie została wybrana do testowania kanału MAZ112 Kawęczyn. Decyzja taka zapadła podczas rozmów o szczegółach technicznych korzystania z tego kanału. KPP w Legionowie nie przekazano dokumentacji dotyczącej wyboru Komendy jako jednostki testującej ww. kanał.

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

organizacyjnych Policji oraz zorganizowanie na obszarze swojej właściwości miejscowej radiowej łączności współdziałania z innymi jednostkami Policji i podmiotami pozapolicyjnymi¹². Uregulowania i zasady organizacji systemów radiokomunikacyjnych dla jednostek Policji działających na obszarze odpowiedzialności Komendy Stołecznej Policji zostały określone m.in. w dokumentach niejawnych takich jak:

- Zarządzenie Łączności Komendanta Stołecznego Policji nr 1/2022 z 2 grudnia 2022 r. w sprawie zasad organizacji łączności radiowej. W zarządzeniu określono m.in. zasady prowadzenia korespondencji radiowej jednostek Policji; zasady prowadzenia w KSP telefonicznej, telegraficznej i telekopiowej łączności wewnętrznej MSWiA, zasady organizacji łączności dowodzenia i współdziałania w ramach systemu łączności; zasady organizacji pracy dyżurnych KSP i sztabu kryzysowego KSP; wykaz stałych abonentów sieci „Ratunek” – ze wskazaniem kryptonimów; wykaz konwencjonalnych sieci radiowych dla jednostek KPP, KSP oraz dla jednostek KSP na terenie garnizonu stołecznego; wykaz i przeznaczenie konwencjonalnych kanałów radiowych dla współpracy służb;
- „Ramowy Plan Organizacji Łączności nr 1/2022 dla Nieetatowego Oddziału Prewencji Policji (NOP) i Nieetatowych Pododdziałów Prewencji Policji (NPP)¹³. Ww. plan określa m.in. zasady łączności dowodzenia, współdzielonej i alarmowej, stan wyposażenia NOP/NPP KSP w środki łączności radiotelefonicznej;
- „Wojewódzkie dane radiowe Policji”¹⁴, w których ustalono m.in. umowne indeksy literowe województw, regionów, służb oraz dane radiowe formacji wchodzących w struktury Policji (ze wskazaniem kryptonimu).

(akta kontroli str. 174)

W okresie objętym kontrolą w KPP w Legionowie¹⁵ funkcjonowały dwa cyfrowe systemy łączności do komunikacji pomiędzy jednostkami Policji: DMR – jako system podstawowy oraz TETRA – jako system pomocniczy, z uwagi na brak pełnego pokrycia zasięgiem całego terenu właściwości Komendy. W bieżącej pracy, łączność i komunikacja, w ramach DMR, prowadzona była poprzez radiotelefony nasobne, radiostacje nabiurkowe oraz stacje przewoźne. Łączność i komunikacja w ramach TETRY (na terenie powiatu legionowskiego) była możliwa tylko pomiędzy dyżurnymi Komendy i podległych komisariatów, gdzie radiostacje podłączone są bezpośrednio do masztu posadowionego na budynku. Ponadto w badanym okresie dyżurni i ich zastępcy, oprócz ww. łączności cyfrowej, mogli korzystać z łączności analogowej poprzez współdzieloną w ramach Policji sieć alarmowania KSWA (działającą w ramach DMR). Dyżurny KPP prowadził stały nasłuch na kanale KSWA. W bieżącej pracy funkcjonariusze i policjanci wykorzystywali również służbowe telefony komórkowe.

(akta kontroli str. 27-31, 218, 300 i 291-293)

Komendant¹⁶ wyjaśnił, że w codziennej służbie łączność KSWA wykorzystywana jest do informowania dyżurnego danej jednostki Policji o obecności

¹² Odpowiedzialność wynika z Zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 22 z dnia 14 lipca 2020 r. w sprawie określenia metod i form wykonywania zadań Policji z użyciem środków łączności radiowej (Dz. U. KGP z 2020 r. poz. 38, ze zm.).

¹³ Ramowy Plan Organizacji Łączności Nr 1/2022 został opracowany na podstawie Decyzji nr 471/2022 Komendanta Stołecznego Policji z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i koncentracji Nieetatowego Oddziału i Pododdziałów Prewencji Policji w Komendzie Stołecznej Policji.

¹⁴ Przekazane do KPP w Legionowie przez Wydział Teleinformatyki KSP w styczniu 2023 r.

¹⁵ W strukturze Komendy funkcjonuje KPP Legionowo oraz Komisariaty Policji w Jabłonce, Nieporęcie, Serocku i Wieliszewie.

¹⁶ Wyjaśnienia Podinspektora Janusza Sochockiego p.o. Komendanta Powiatowego Policji w Legionowie w okresie od 29 sierpnia do 27 października 2024 r.

policjantów/funkcjonariuszy z innych jednostek, realizujących działania na jego terenie. W praktyce nie prowadzono rejestru komunikacji z wykorzystaniem tego kanału.

(akta kontroli str. 291-293)

Przeprowadzona podczas oględzin próba łączności ze stanowiska dyżurnego w KPP w Legionowie¹⁷, z użyciem sprzętu łączności działającego w systemie DMR, potwierdziła skuteczną i sprawną komunikację dyżurnego KPP z wybranymi dyżurnymi podległych komisariatów¹⁸ oraz patrolami pełniącymi służbę w terenie¹⁹. W przypadku łączności z wykorzystaniem urządzeń działających w systemie TETRA, stwierdzono skuteczne połączenie jedynie z Komisariatem w Jabłonie. Nie uzyskano połączenia z Komisariatem w Serocku²⁰, a odbiór połączenia przez dyżurnego Komisariatu w Nieporęcie było słabo słyszalny.

(akta kontroli str. 300-309)

Wg stanu na 30 września 2024 r. w Komendzie faktycznie zatrudnionych było 188 funkcjonariuszy, spośród których 176 posiadało przeszkolenie z obsługi systemów łączności radiowej, a 127 korzystało z łączności radiowej w codziennej służbie. W ramach podstawowego systemu łączności DMR, Komenda wyposażona była w 120 radiotelefonów cyfrowych nasobnych, 10 stacji bazowych nabiurkowych, dwie stacje przemiennikowe i 46 stacji przewoźnych zamontowanych w radiowozach. W ramach systemu Tetra (wykorzystywanego dotychczas podczas zabezpieczeń prowadzonych na terenie m.st. Warszawy) Komenda posiadała 16 radiotelefonów cyfrowych nasobnych, dziewięć radiostacji nabiurkowych i jedną stację przewoźną.

Ponadto Komenda posiadała 359 telefonów służbowych²¹ wykorzystywanych jako pomocniczy system łączności.

(akta kontroli str. 217-218)

Podstawowe wyposażenie policjanta/funkcjonariusza na służbie w środki łączności stanowił radiotelefon nasobny Motorola, a w przypadku wykorzystywania wozów patrolowych również stacja przewoźna. Oba urządzenia działały w systemie DMR i miały możliwość łączności głosowej, bez funkcji lokalizowania i wizualizacji poprzez GPS.

(akta kontroli str. 300-301)

Komendant wyjaśnił, że radiostacje Motorola DMR oraz służbowe telefony komórkowe wykorzystywane były przez funkcjonariuszy podczas pełnionej służby oraz w trakcie różnego rodzaju zabezpieczeń na terenie powiatu legionowskiego, natomiast z radiostacji Motorola Tetra korzystano podczas zabezpieczenia działań na terenie miasta stołecznego Warszawy i Garnizonu Stołecznego do kontaktu z dowództwem zabezpieczenia KSP. Ponadto Komendant wyjaśnił, że radiostacja Motorola DMR nie ma możliwości transmisji danych, a radiostacja Motorola Tetra pozwala przysyłać statusy czyli przysyłać wiadomość tekstową „na miejscu”. Łączność telefoniczna pozwala na wysyłanie wiadomości SMS, MMS i łączenie się z Internetem. Karty SIM wykorzystywane w pracy operacyjnej do namierzania osób poszukiwanych czy zaginionych do tak zwanego „nawigatora” mają wyłączone możliwości wysyłania wiadomości SMS, MMS oraz połączeń głosowych.

(akta kontroli str. 231-232)

¹⁷ Oględziny przeprowadzono 24 października 2024 r. w godzinach 9.30-10.45.

¹⁸ Połączenie z dyżurnym komisariatu w Wieliszewie i Jabłonie (stacja nabiurkowa - stacja nabiurkowa) – łączność prawidłowa (głośno i wyraźnie).

¹⁹ Połączenie z patroliem nr 47221 i patroliem nr 47222 (stacja nabiurkowa - radiotelefon nasobny/stacja przewoźna) - łączność prawidłowa (głośno i wyraźnie).

²⁰ Po nawiązaniu połączenia telefonicznego dyżurny w Serocku przekazał informację, że „aktualnie brak jest zasięgu na TETRZE”.

²¹ W tym: 51 Cisco i 258 DGT (aparaty nabiurkowe) oraz 50 telefonów komórkowych.

2. Od 1 stycznia 2022 r. do 31 października 2024 r. w KPP nie odnotowano utrudnień w komunikacji radiowej radiostacjami Motorola DMR, natomiast komunikacja radiowa radiostacjami Motorola TETRA, jak wyjaśnił Komendant, praktycznie nie funkcjonowała na terenie KPP Legionowo z uwagi na brak zasięgu.

Komendant wyjaśnił, że w nasobnych radiostacjach Motorola TETRA (noszonych/ręcznych) zasięg jest ograniczony i występuje punktowo. KPP Legionowo oczekuje na modernizację systemów radiowych KSP. Jedynymi radiostacjami Motorola TETRA z pełnym zasięgiem były stacje nabiurkowe – stacjonarne, znajdujące się w budynku KPP Legionowo w pomieszczeniu dyżurnego, gdyż była ona podpięta do masztu, który znajduje się na budynku KPP Legionowo. Według Komendanta radiostacje Motorola DMR zapewniały funkcjonariuszom skuteczną komunikację w całym powiecie legionowskim. Były w nich dokonywane sporadyczne wymiany baterii z uwagi na ich „przeleżenie” (bateria nieużywana przez okres 3 miesięcy traci swoje właściwości). W celu wymiany lub naprawy, każdy sprzęt wykorzystywany w łączności, był zgłaszany do Wydziału Teleinformatyki KSP. Najczęściej następowała natychmiastowa wymiana na sprawny sprzęt. KPP Legionowo nie wykonywało samodzielnie żadnych napraw. W Komendzie nigdy nie prowadzono ewidencji napraw sprzętu. KSP nie zobligowało KPP Legionowo do prowadzenia ewidencji napraw. Zgłoszenie awarii sprzętu do Wydziału Teleinformatyki KSP, dokonywane jest poprzez portal helpdesk KSP.

(akta kontroli str. 230-236)

Z informacji uzyskanej z KSP, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że w trakcie użytkowania radiotelefonów, najczęściej występującymi wadami i usterkami były: słaba pojemność akumulatora, uszkodzona antena oraz zużyty przycisk nadawania. Przedmiotowe radiotelefony nie podlegały dodatkowym przeglądom technicznym.

(akta kontroli str. 294-298)

Odnosnie do sposobu przekazywania danych niezbędnych do prowadzenia działań, Komendant wyjaśnił, że podczas poszukiwań zaginionej osoby czy innych prowadzonych działań alarmowych, policjanci biorący udział w działaniach otrzymują na odprawach służbowych wydrukowany wizerunek osoby zaginionej, który jest również przesyłany MMS na służbowe telefony komórkowe policjantów biorących udział w czynnościach. Rysopis osoby poszukiwanej przekazywany jest (w formie ustnej) policjantom będącym w służbie za pomocą radiotelefonów przez dyżurnego jak i patrolom posiadającym terminale mobilne Bluebird²² w formie komunikatów (wiadomość tekstowa). Podczas planowanych działań (np. zabezpieczeń) mapy i szkice działań są przekazywane policjantom będącym w służbie w formie papierowej na odprawach służbowych.

Ślady kryminalistyczne zabezpieczane przez techników kryminalistyki na miejscu zdarzenia, utrwalane są poprzez wykonanie fotografii (w formacie cyfrowym) służbowymi aparatami fotograficznymi. Fotografie zapisywane są na płyty DVD lub CD i przekazywane do materiałów sprawy celem ich służbowego wykorzystania. Niezbędne dane do prowadzenia działań były przekazywane na służbowe telefony komórkowe z uwagi, iż radiostacje Motorola DMR, które są podstawową formą łączności w KPP Legionowo, nie posiadają możliwości przesyłania zdjęć, map itp.

(akta kontroli str. 230-236)

²² Terminale mobilne Bluebird pracują w systemie policyjnym SWD i wykorzystywane były jako narzędzie do zaznaczania statusu policjanta na służbie np. dokonanych sprawdzeń ludzi, pojazdów itp. Terminale te nie były wykorzystywane jako źródło łączności.

Wg stanu na 14 października 2024 r. KPP w Legionowie nie posiadała awaryjnego zasilania obiektowego. I Zastępca KPP w Legionowie pismem z 16 lipca 2024 r. wystąpił do Wydziału Teleinformatyki KSP o doposażenie Komendy w urządzenie typu UPS, mające na celu zapewnienie zasilania awaryjnego na stanowisku dyżurnego oraz jego zastępcy.

(akta kontroli str. 232-233, 237-238 i 244)

Komendant wyjaśnił, że KSP przekazała KPP w Legionowie dwa UPS-y (akumulatory podtrzymujące energię), które okazały się niesprawne. O ww. fakcie KPP telefonicznie poinformowała Wydział Teleinformatyki KSP. Komenda otrzymała wówczas informację, że problem zostanie rozwiązany po przeprowadzeniu przez KSP procedury zakupowej nowych baterii do UPS-ów²³. Ponadto Komendant wyjaśnił, że będące na wyposażeniu KPP środki łączności posiadają rozwiązania, które gwarantują ciągłą, nieprzerwaną pracę w przypadku zaniku zasilania energetycznego z miasta. Nasobne radiotelefony DMR i TETRA posiadają baterijny system zasilania. Każdy policjant posiadający radiotelefon jest wyposażony w dwie sztuki baterii, których szacowany czas działania to 8-12 godzin (w zależności od intensywności prowadzonej korespondencji). Radiotelefony przewożne w radiowozach wykorzystują zasilanie pochodzące z akumulatora pojazdu, natomiast radiotelefony nabiurkowe znajdujące się na stanowiskach służb dyżurnych zespoleone są z zasilaczem, który w takcie awarii zapewnia prąd z dołączonego akumulatora. Wszystkie radiostacje nabiurkowe posiadają rozwiązanie, które pozwoli na co najmniej cztery godziny pracy. W przypadku zużycia akumulatora radiotelefonu biurkowego dyżurny może skorzystać z radiotelefonu nasobnego. Komendant wyjaśnił również, że w przypadku długotrwałej przerwy zasilania miejskiego, KPP w Legionowie może zwrócić się do Wydziału Teleinformatyki KSP, celem zapewnienia awaryjnego zasilania w postaci przewoźnego agregatu dla podtrzymania zasilania systemów łączności oraz informatycznych. Nie ma również potrzeby zapewniania alternatywnego systemu prowadzenia łączności, gdyż system radiostacji DMR i TETRA działa pomimo braku zasilania awaryjnego i gwarantuje skuteczną łączność z uwagi na system zasilania baterijnego. Funkcjonariusze, którzy posiadają przypisane służbowe telefony komórkowe, również za ich pomocą mogą nawiązywać łączność. Ponadto w przypadku utraty lub ograniczenia możliwości korzystania z posiadanych systemów łączności, wykorzystywane przez Komendę radiotelefony posiadają możliwość prowadzenia korespondencji bez wykorzystywania infrastruktury systemowej. W radiotelefonach DMR zapewniono kanał radio – radio, a radiotelefony TETRA mają możliwość przełączenia w tryb DMO (Direct Mode Operation). Ponadto wszystkie usługi systemowe funkcjonujące w KPP w Legionowie posiadają odpowiednie zasilanie awaryjne, które znajduje się w serwerowni (siłownia telekomunikacyjna) są to np. switchy, centrale telefoniczne itp.

(akta kontroli str. 232-233, 237-238, 244, 290 i 296-298)

3. W okresie objętym kontrolą, komunikacja w ramach funkcjonujących w KPP systemów łączności była zabezpieczona poprzez szyfrowanie. Jednostką odpowiedzialną za zabezpieczenie systemów łączności był KSP. KPP była użytkownikiem końcowym i była zaznajamiana z rodzajem szyfrowania posiadanego sprzętu. KPP na polecenie Wydziału Teleinformatyki KSP dostarczała do KSP posiadany sprzęt celem aktualizacji szyfrowania. Ponadto posiadane radiotelefony działające w ramach podstawowego systemu łączności, telefony służbowe oraz karty SIM posiadają zabezpieczenia sprzętowe poprzez

²³ Z uzyskanej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK informacji z KSP wynika, że nowe UPS-y dla KPP w Legionowie zostaną ujęte przy realizacji najbliższych zakupów przez Wydział Teleinformatyki KSP na 2025 r.

nadane numery PIN²⁴. Zarówno w przypadku radiostacji TETRA jak i DMR istnieje możliwość zdalnego wyłączenia, np. w przypadku zagubienia urządzenia. Sprzęt, który został przydzielony przez KSP określonym wydziałom, znajduje się w zabezpieczonych szafach u naczelników poszczególnych wydziałów, a sprzęt pozostawiony przez funkcjonariuszy z ogniwa patrolowo-interwencyjnego, po zakończeniu służby, przechowywany jest w tzw. „małej sali odpraw” w zamykanej na klucz szafie pancerniej.

Komendant wyjaśnił ponadto, że w KPP wdrażany jest nowy system gospodarowania i ewidencjonowania składnikami majątku teleinformatycznego, na podstawie Decyzji nr 313 Komendanta Stołecznego Policji z dnia 16 lipca 2024 r.

(akta kontroli str. 233, 239-242, 248-249 i 300-309)

Komendant poinformował, że nie posiada wiedzy, aby w badanym okresie wystąpiły w KPP incydenty związane z ingerencją osób nieuprawnionych w system łączności lub by doszło do wycieku lub przejęcia informacji przekazywanych wykorzystywanymi systemami łączności.

(akta kontroli str. 233)

W KPP w Legionowie do 15 lutego 2024 r. administratorem lokalnym był specjalista w Wydziale Dochodzeniowo-Śledczym²⁵, do zadań którego, zgodnie z kartą opisu stanowiska pracy, należały zadania m.in. z zakresu: zapewnienia sprawności działania oraz nadzoru nad prawidłowym eksploataowaniem urządzeń i systemów łączności; rozwiązywania problemów (w miarę możliwości) użytkowników końcowych systemów łączności; prowadzenia ewidencji sprzętu łączności, sporządzania dokumentów przyjęcia, organizacji przyjmowania sprzętu do naprawy i kwalifikacji do wybrakowania. Analogiczne zadania przypisane zostały, od 23 października 2023 r., Asystentowi w Wydziale Dochodzeniowo-Śledczym, który od 16 lutego 2024 r. został wyznaczony na administratora lokalnego²⁶ i zastąpił dotychczasowego. Osoba ta posiadała wykształcenie średnie (technik informatyk), ukończyła szkolenie zawodowe podstawowe oraz ukończyła kurs z zakresu cyberbezpieczeństwa, potwierdzony egzaminem zdanym w kwietniu 2024 r. W związku z uzyskaniem przez aktualnego administratora lokalnego doświadczenia i uprawnień określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie wysokości świadczenia teleinformatycznego dla osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa²⁷, Komendant Powiatowej Policji w Legionowie, po uzyskaniu zgody Komendanta Stołecznego Policji, przyznał ww. od 1 maja do 31 grudnia 2024 r, świadczenie teleinformatyczne²⁸.

(akta kontroli str. 175-216 219-220)

W okresie objętym kontrolą Kierownictwo Komendy nie zgłaszało jednostce nadrzędnej potrzeb przeprowadzenia szkoleń (doskonalenia zawodowego) funkcjonariuszy/policjantów, w zakresie wykorzystywanych systemów łączności i urządzeń radiowych ponieważ, jak wyjaśnił Komendant, każdy policjant podczas kursu podstawowego był szkolony z posługiwania się środkami łączności, a wiedza i umiejętności z posługiwania się nimi jest nieustannie

²⁴ W przypadku radiostacji Motorola TETRA dodanie zabezpieczenia w postaci PIN-u następuje przez administratora, tj. Wydział Teleinformatyki KSP.

²⁵ Decyzja Nr 118/2022 Komendanta Powiatowej Policji w Legionowie z dnia 8 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia Administratora Lokalnego w Komendzie Powiatowej Policji w Legionowie.

²⁶ Decyzja Nr 18/2024 Komendanta Powiatowej Policji w Legionowie z dnia 16 lutego 2024 r. w sprawie wyznaczenia Administratora Lokalnego w Komendzie Powiatowej Policji w Legionowie. Ww. Decyzja uchyliła ww. Decyzję Nr 118/2022.

²⁷ Dz. U. poz. 131.

²⁸ Administrator lokalny realizował zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa wskazane w tabeli do ww. zarządzenia w grupie 7 nr 1, 3 i 5.

utrwalana podczas pełnienia służby. Ponadto Komendant wyjaśnił, że administrator systemu, podczas wizyt w KSP był na bieżąco zapoznawany z nowinkami w systemie łączności.

(akta kontroli str. 224-226, 233 i 290)

4. W okresie objętym kontrolą, Wydział Teleinformatyki KSP odpowiedzialny był m.in. za projektowanie, organizowanie, wdrażanie, administrowanie, utrzymanie, nadzór, modernizację i rozwój eksploatowanych systemów radiokomunikacyjnych²⁹. KPP nie posiadała wiedzy o liczbie wykonanych napraw czy też konserwacji trudno dostępnych elementów systemu, jak maszty, przemienniki. W ocenie Komendanta KPP w Legionowie otrzymywane wsparcie było wystarczające w odniesieniu do posiadanego sprzętu.

(akta kontroli str. 233)

Z informacji uzyskanej z KSP na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że w badanym okresie maszty telekomunikacyjne zlokalizowane na budynkach KPP w Legionowie podlegały przeglądom technicznym raz w roku, tj. w dniu 29.09.2022 r. oraz w dniu 01.09.2023 r., (przegląd za 2024 r. był przeprowadzany w trakcie kontroli). W wyniku dokonanych przeglądów każdorazowo stwierdzono, że stan techniczny poszczególnych elementów masztu antenowego był dobry, w związku z czym nie formułowano zaleceń pokontrolnych. W przypadku przemienników oraz urządzeń radioliniowych, Wydział Teleinformatyki KSP posiada bezpośredni zdalny nadzór nad ww. urządzeniami. Do marca 2024 r. urządzenia wchodzące w skład systemu DMR Simulcast (obsługującego łączność DMR w KPP w Legionowie) objęte były gwarancyjną umową serwisową, a obecnie wszystkie naprawy realizowane są przez Wydział Teleinformatyki KSP.

(akta kontroli str. 294-298)

5. Wykorzystywany w bieżącej pracy przez funkcjonariuszy/policjantów w KPP w Legionowie system łączności radiowej DMR Simulcast został wdrożony do eksploatacji 24 maja 2019 r. Decyzją nr 300/2019 Komendanta Stołecznego Policji³⁰, zgodnie z którą Wydział Teleinformatyki KSP został wskazany jako komórka odpowiedzialna za jego utrzymanie techniczne oraz rozwój merytoryczny i modyfikacje.

(akta kontroli str. 27)

W związku z powyższym Komendant wyjaśnił, że KPP w Legionowie jest wyłącznie użytkownikiem systemów łączności. Za poziom technologicznego zaawansowania, kompatybilność z dotychczasowym sprzętem odpowiada Komenda Stołeczna Policji. KPP Legionowo nie posiada jakiegokolwiek wiedzy, czy zostały określone w jednostce nadrzędnej wymogi w tym zakresie.

(akta kontroli str. 249)

Komendant Stołeczny Policji na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, poinformował, że wdrożone w KSP systemy łączności są zgodne ze standardami i założeniami Europejskiego Instytutu Norm Telekomunikacyjnych (dalej: ETSI). Użytkowany w KPP w Legionowie System DMR Simulcast posiada maskowanie z użyciem 40-bitowego klucza ARC4. Dodatkowo, podczas uruchamiania ww. systemu, KPP w Legionowie została wyposażona w radiotelefony nasobne oraz przewoźne, które gwarantowały pewną i stabilną pracę w tym systemie. Radiotelefony użytkowane w KPP w Legionowie posiadają certyfikat zgodności do pracy na terenie Unii Europejskiej oraz spełniają założenia ETSI.

(akta kontroli str. 300-309)

²⁹ Zgodnie z § 46 ust. 1 Regulaminu Komendy Stołecznej Policji z dnia 23 lutego 2021 r.

³⁰ Decyzja z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie wdrożenia do eksploatacji w Komendzie Stołecznej Policji Powiatowych Systemów Łączności Radiowej DMR.

Wg stanu na 30 września 2024 r. wyposażanie KPP w środki łączności w odniesieniu do należności (norm) wynikających z tabeli wyposażenia, ustalonego dla Komendy na 2024 r.³¹, przedstawiała się następująco:

- 136 radiotelefonów cyfrowych (120 DMR i 16 TETRA)³², tj. 100% należności;
- 47 stacji przewoźnych, tj. 112% należności (42 szt.);
- 19 radiotelefonów bazowych³³, co stanowiło 70% należności (27 szt.) – opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 25-26 i 223)

Normatyw ustalony przez KSP nie przewidywał wyposażenia KPP w Legionowie w telefon satelitarny, gwarantujący łączność m.in. w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, uniemożliwiającej łączność z wykorzystaniem cyfrowych systemów łączności.

(akta kontroli str. 25-26)

6. W okresie objętym kontrolą, w strukturze organizacyjnej KPP w Legionowie nie funkcjonowała komórka, której przypisano by zadania z zakresu dokonywania zakupów oraz finansowania utrzymania systemów, sprzętu i urządzeń łączności. Komendant wyjaśnił, że KPP w Legionowie nie prowadziła i nie prowadzi ewidencji wydatków zakupów sprzętowych i eksploatacji funkcjonujących systemów łączności oraz nie dokonywała żadnych zakupów. Zapotrzebowanie na sprzęt składane było przez KPP w Legionowie do Wydziału Teleinformatyki KSP, który zgodnie z § 46 ust. 2 Regulaminu KSP z dnia 23 lutego 2021 r., był odpowiedzialny za planowanie i ustalanie potrzeb, realizację potrzeb, magazynowanie i zaopatrywanie w sprzęt, materiały eksploatacyjne łączności i informatyki oraz monitoringu wizyjnego systemów i technik multimedialnych. Osobami odpowiedzialnymi w Komendzie za sporządzenie i przekazanie zapotrzebowania do KSP były osoby odpowiedzialne za utrzymanie i nadzór w KPP systemów teleinformatycznych i systemów łączności. Zapotrzebowanie na lata 2022, 2023 i 2024 wyliczono na podstawie posiadanego sprzętu oraz występujących awarii. Sprzęt uszkodzony lub wyeksploatowany był wykazywany w potrzebach w celu wymiany na nowy. KSP zapewniała KPP w Legionowie niezbędny sprzęt w miarę możliwości. Komenda posiadała odpowiednią liczbę radiotelefonów nabiurkowych, przewoźnych, nasobnych. Ponadto Komendant wyjaśnił, że KPP Legionowo nie miała wiedzy czy zakupiony, w okresie objętym kontrolą, sprzęt łączności, przekazany do użytkowania Komendzie przez KSP był finansowany ze środków Funduszu Wsparcia Policji.

(akta kontroli str. 248-288)

Z informacji uzyskanej, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, z KSP wynika, że w latach 2022-2024 (do 30 września) na utrzymanie systemu łączności i doposażenie KPP w Legionowie w sprzęt łączności³⁴ poniesiono nakłady w kwocie ogółem 60 839,0 zł. W okresie objętym kontrolą KSP nie pozyskiwała środków w ramach Funduszu Wsparcia Policji na pokrycie potrzeb KPP w Legionowie, w zakresie finansowania lub wyposażenia w środki systemu łączności radiowej.

(akta kontroli str. 294-298)

³¹ Tabela wyposażenia na rok 2024 r. została zatwierdzona 20 grudnia 2023 r. przez I Zastępcę Komendanta Stołecznego Policji.

³² Suma wszystkich rodzajów radiotelefonów cyfrowych (noszonych, przewoźnych, biurkowych lokalnych, biurkowych sterowanych).

³³ Urządzenia infrastruktury systemowej, tj. przemienniki analogowe, przemienniki DMR, stacje bazowe TETRA w formacie: analogowe / DMR / TETRA.

³⁴ Zestaw zasilający do siłowni telekomunikacyjnej – 1 szt.; Radiotelefon MTP3550 – 6 szt.; Radiotelefon DM 4601e – 1 szt.; Radiotelefon MTM5400 – 7 szt.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wg stanu na 30 września 2024 r. na wyposażeniu KPP znajdowało się 19 szt. radiotelefonów bazowych³⁵, co stanowiło 70% należności (27 szt.) należności (norm) wynikających z tabeli wyposażenia, ustalonego dla Komendy na 2024 r.³⁶.

(akta kontroli str. 25-26 i 223)

Komendant wyjaśnił, że normatyw stacji bazowych jest najpewniej zawyżony wartością ze względu na potencjalne awarie. W Komendzie jest odpowiednia (wystarczająca) liczba radiostacji bazowych³⁷. Z uwagi na powyższe KPP nie występowała do KSP o doposażenie do poziomu normatywu (brakujących 8 szt.). Ponadto Komendant wyjaśnił, że brak tych radiostacji nie wpłynął negatywnie w żaden sposób na działanie bieżącej komunikacji, a każda awaria natychmiast była naprawiana przez Wydział Teleinformatyki KSP.

(akta kontroli str. 291-293)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą KPP w Legionowie w bieżącej służbie wykorzystywała system łączności DMR, który zapewniał skuteczną i sprawną komunikację pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Komendy i policjantami z terenu działania KPP. Dyżurni KPP mieli również możliwość łączności cyfrowej poprzez system TETRA z jednostkami Policji z terenu działania Komendy oraz z jednostkami Policji m.st. Warszawy. Ponadto w badanym okresie pomiędzy jednostkami Policji była możliwość kontaktu za pośrednictwem łączności analogowej – KSWA. Wyposażenie Komendy w środki łączności było wystarczające, a wykorzystywany sprzęt gwarantował łączność w przypadku kilkugodzinnego braku zasilania głównego. Użytkownicy sprzętu łączności ukończyli kurs podstawowy obejmujący obsługę urządzeń łączności.

Należy jednak zauważyć, że brak wyposażenia Komendy w sprawne zasilanie awaryjne obiektu (np. w postaci UPS-ów), w przypadku poważniejszego kryzysu energetycznego i braku możliwości dostarczenia przez KSP przewoźnego agregatu, może doprowadzić do pozbawienia KPP całkowitej łączności za pośrednictwem posiadanych urządzeń.

OBSZAR

2. Komunikacja z innymi służbami – interoperacyjność systemów łączności radiowej.

Opis stanu
faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą łączność z innymi służbami możliwa była poprzez współdzielone kanały: analogowy B112 (tymczasowy kanał do współdziałania z innymi służbami, uruchamiany na polecenie dowodzącego działaniami – niepodlegający ciągłemu nasłuchowi, działający w ramach systemu DMR) oraz kanał cyfrowy RATUNEK działający w ramach systemu TETRA (podlegający ciągłemu nasłuchowi), przy czym kanałem RATUNEK była możliwość łączności i komunikacji wyłącznie ze służbami działającymi na terenie m.st. Warszawy. W okresie objętym kontrolą KPP w Legionowie nie korzystała z łączności poprzez kanał B112 lub RATUNEK. Na terenie działania KPP Legionowo, kanałem zastępującym kanał RATUNEK był wykorzystywany w bieżącej pracy dyżurnych, kanał MAZ112 Kawęczyn, działający w ramach systemu DMR, którego administratorem jest Wojewoda Mazowiecki. Właściwa miejscowo dyspozytornia dla powiatu legionowskiego znajduje się w Siedlcach. Kanał ten

³⁵ Urządzenia infrastruktury systemowej, tj. przemienniki analogowe, przemienniki DMR, stacje bazowe TETRA w formacie: analogowe / DMR / TETRA.

³⁶ Tabela wyposażenia na rok 2024 r. została zatwierdzona 20 grudnia 2023 r. przez I Zastępcę Komendanta Stołecznego Policji.

³⁷ Stacje bazowe posiadają: dyżurny KPP i dyżurni w podległych komisariatach, Komendant Powiatowy i zastępcę Komendanta oraz Naczelnik Wydziału Sztab Policji KPP w Legionowie.

jest odpowiednikiem kanału RATUNEK i daje możliwość komunikacji ze służbami PSP, Policji i pogotowia ratunkowego. Łączność za pośrednictwem kanału MAZ112 Kawęczyn była możliwa poprzez stacje przewoźne i stacje nabiurkowe (bez radiotelefonów nasobnych).

(akta kontroli str. 248-251, 264-266 i 300-309)

Komendant wyjaśnił, że sieć współdziałania służb tzw. B112 uruchamiana jest doraźnie na podstawie decyzji podjętej przez dowodzącego akcją w miejscu prowadzenia wspólnie działań. Jest to kanał analogowy. Nigdy nie było konieczności, aby korzystać z ww. kanału. Podczas wspólnych działań, interwencji nie było konieczności przechodzenia na kanał B112, gdyż działania KPP Legionowo najczęściej sprowadzają się do małego obszaru działania jak np. pożar, wypadki, wejścia siłowe – są to często powtarzające się interwencje. W takich przypadkach na miejsce zdarzenia służby są dysponowane w zależności od tego kto przyjmuje interwencję. Jeżeli zgłoszenie jest na nr alarmowy 112 to dyspozytor (WCPR³⁸) wyznacza służby, które mają jechać na miejsce interwencji. Jeżeli zgłoszenie przyjmuje Dyżurny KPP w Legionowie (lub dyżurny w podległym Komisariacie) wtedy sam telefonicznie lub za pomocą odpowiedniej funkcji w SWD (system wspomagania dowodzenia – aplikacja komputerowa do obsługi interwencji działająca poza systemem łączności), powiadamia inne służby o konieczności udania się na miejsce zdarzenia³⁹. KPP Legionowo nie prowadziła ewidencji interwencji z innymi służbami.

(akta kontroli str. 248-251 i 264-266)

Próba nawiązania łączności, poprzez współdzielony kanał B112⁴⁰, potwierdziła skuteczną i sprawną komunikację przez ten kanał dopiero po kontakcie telefonicznym dyżurnych obu formacji. Ponadto stwierdzono skuteczną komunikację poprzez kanał KSWA ze Stołecznym Stanowiskiem Kierowania (SSK) oraz skuteczną łączność z dyspozytorem kanału MAZ112 Kawęczyn.

(akta kontroli str. 300-302)

W latach 2022-2024 Komenda (jako strona/beneficjent) nie zawierała porozumień z innymi służbami lub podmiotami, określających zasady współdziałania. Komendant wyjaśnił, że w badanym okresie KPP Legionowo nie uczestniczyło w takich ćwiczeniach.

(akta kontroli str. 248-251 i 264-266)

2. W latach 2022-2024 KPP Legionowo nie zawierała i nie była beneficjentem porozumień z innymi służbami lub podmiotami działającymi w obszarze zarządzania kryzysowego (nie podlegającymi MSWiA), w zakresie wykorzystania użytkowanych systemów łączności (np. strażą miejską, służbami wojewody). Komenda nie uczestniczyła i nie podejmowała wspólnie z tymi służbami przedsięwzięć (np. w formie ćwiczeń), obejmujących prowadzenie komunikacji za pomocą łączności radiowej jak i nie uczestniczyła we wspólnych działaniach w obszarze zarządzania kryzysowego z wykorzystaniem zintegrowanych systemów łączności.

(akta kontroli str. 248-251 i 264-266)

³⁸ Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego.

³⁹ Powiadomienie następuje przez zaznaczenie odpowiedniej opcji w systemie (bez użycia kontaktu głosowego), po czym natychmiastowo zostaje powiadomiony dyspozytor lub dyżurny innej służby.

⁴⁰ Oględziny przeprowadzono 24 października 2024 r. w godzinach 9.30-10.45, podczas których dokonano próby łączności pomiędzy dyżurnym KPP, a dyżurnym Państwowej Straży Pożarnej w Legionowie.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie KPP w Legionowie miała możliwość komunikacji z innymi służbami MSWiA poprzez współdzielony analogowy kanał B112, jednak Komenda w codziennej pracy nie korzystała z tej formy komunikacji, z uwagi na brak wymogu ciągłego nasłuchu na tym kanale przez formacje podległe MSWiA. Na terenie działania KPP Legionowo, kanałem zastępującym kanał RATUNEK był wykorzystywany w bieżącej pracy dyżurnych Komendy, kanał MAZ112 Kawęczyn, działający w ramach systemu DMR.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu dostosowania norm wyposażenia radiotelefonów bazowych do rzeczywistych potrzeb i zadań realizowanych przez KPP w Legionowie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 13 listopada 2024 r.

Kontroler
Wanda Dąbrowska
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
p.o. Wicedyrektor
Wiesława Bronisz

/-/

.....
podpis

/-/

.....
podpis